

PODMALBA NA SKLE „RODINA KRISTOVA“

Lokalita: východní Čechy – Kladsko

Doba vzniku: kolem 1800

Rozměry: v. 35 cm, š. 26 cm

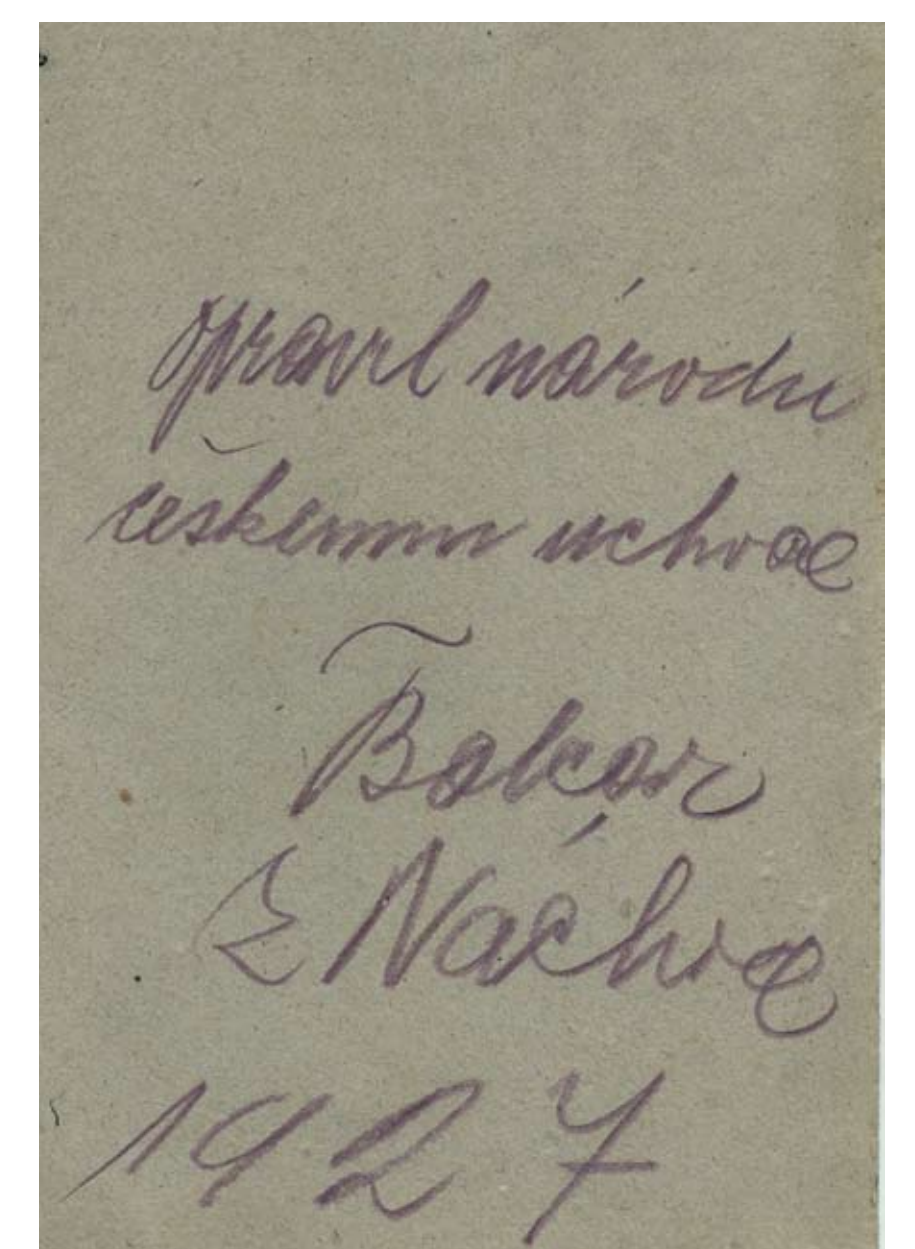
Inventární č.: Eg129

Restaurátor: Jana Hrevúšová, 2011 (cena 7.000,- Kč)

Poškození malby, nápadné po obvodu obrazu a v ploše oděvu, se nebezpečně přiblížilo obličejům světců a někde je již přímo zasáhlo. Cestičky, jež vznikly díky vypadané barvě, orámovaly obličej a jiný odstín barvy oděvu v místech, kde již malba byla uvolněna a vlála nad sklem, odhaloval skutečný stav věci. Sklo bylo zaneseno nalepenými nečistotami a malba byla poškozená retušemi nevhodné barevnosti přímo do malby. Rám měl uvolněné a rozpadlé spoje, byl silně znečištěn a napaden červotočem. Podobně též zadní deska obrazu, použitá zde druhotně, jak napověděl zbytek nápisu „Vollbracht“ („Dokonáno“).

Na kartónu pod dýhou zanechal písemnou zprávu pan Balcar, zřejmě poslední člověk, který obrázek ošetřil před odbornou restaurátorkou.

Uvolněná malba byla fixována zpět ke sklu a celá podmalba byla vícenásobně očištěna od nečistot a nevhodných retuší. Ty byly provedeny na podkladový papír. Všechny dřevěné části byly očištěny a ošetřeny insekticidním přípravkem. Rozpadlý spoj byl nahrazen novým. Povrch byl barevně upraven, ošetřen včelím voskem a vyleštěn. Podmalba, podložená retušemi a kartónem, byla vsazena zpět do rámu a po obvodu na spodní straně zajištěna plátěnou páskou proti prachu. Nakonec byla vložena původní zadní dřevěná deska a byla zajištěna nově zhotovenými kolíky.

PODMALBA NA SKLE „SV. JENOVÉFA“

Lokalita: východní Čechy – Kladsko

Doba vzniku: polovina 19. století

Rozměry: v. 42,5 cm, š. 34 cm

Inventární č.: Eg434

Restaurátor: Jana Hrevúšová, 2010 (cena 7.000,- Kč)

Obrázek se sv. Jenovéfou, které podle legendy pomáhala živit novorozeného chlapce laň, dokumentuje ve srovnání s podmalbou Rodiny Kristovy proměnu malířské tvorby v českém Kladsku, k níž došlo během první poloviny 19. století.

Podmalba byla velmi znečištěna sazemi a prachem. Měla opadanou malbu v širokém pruhu po okrajích obrazu. Barva byla popraskaná a uvolněná od skla zejména v ploše oděvu světice, kde tvořila puchýře – krakely. Některé partie obrazu zcela vymizely (např. svatozář, nápis se jménem světice). Hezký dřevěný rám, opatřený z lícové strany silnější dýhou, jež byla působením vlhka prohnutá, byl poškozen červotočem, zanesen lepidly a prachem.

Nejprve byla na skle fixována barevná vrstva v oblasti oděvu. Jednotlivé části obrazu byly vícenásobně čištěny ředidly a fixovány konzervačním lakem. Retuše byly provedeny pod celým obrazem na podkladový papír. Kontury přímo na sklo do malby (reverzibilními barvami) byly učiněny pouze pro dotvoření podoby zámku v levém horním rohu obrazu. Vletové otvory dřevokazného hmyzu v rámu byly ošetřeny injektáží. Odlehlá dýha byla napařena, zatížena a slepena. Povrch rámu byl barevně upraven, ošetřen včelím voskem a vyleštěn.

PODMALBY NA SKLE V SEVEROČESKÉM MUZEU

Severočeské muzeum v Liberci spravuje vzácnou sbírku ikonograficky pozoruhodných podmalieb na skle z různých výrobních center na území českých zemí i ze zahraničí. Značnou část obrázků však není možné vystavit kvůli vysokému stupni poškození. Některé jsou rozbité, jiné s odlehlou, silně degradovanou a ve velkém rozsahu vypadanou barvou, kde hrozí, že v krátkém čase budou obrazy nenávratně poškozeny i v obličejových partiích a zcela ztratí svou vyprávěcí hodnotu. Zde prezentovaná Rodina Kristova patří k nejstarší, nejpůvabnější a nejvíce ceněné vrstvě produkce z oblasti českého Kladska.